

O d ů v o d n ě n í

I. OBECNÁ ČÁST

A. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška Ministerstva financí č. 205/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, je předkládán v návaznosti na přijetí zákona č. 293/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Cílem navrhované úpravy je provedení § 4 odst. 5 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, tj.

- a) stanovení výše denní sazby příspěvku za nepojištěný provoz vozidla,
- b) vymezení druhů vozidel, pro které se stanoví denní sazba tohoto příspěvku, a
- c) stanovení výše nákladů České kanceláře pojistitelů spojených s mimosoudním uplatněním práva na tento příspěvek.

Navrhovaná právní úprava byla vypracována na základě zmocnění obsaženého v § 4 odst. 5 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a je podmínkou funkčnosti změny provedené zákonem.

B. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Ministerstvo financí je podle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, mimo jiné, ústředním orgánem státní správy pro finanční trh, ochranu zájmů spotřebitelů na finančním trhu s výjimkou výkonu dohledu nad finančním trhem v rozsahu působnosti České národní banky. Je tak státním orgánem příslušným ke zpracovávání problematiky zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla včetně jeho prováděcího právního předpisu.

Zákon podle § 4 odst. 5 zmocňuje Ministerstvo financí k úpravě tří základních podmínek pro stanovení výše příspěvku za nepojištěný provoz vozidla. V první řadě jde o výši denní sazby příspěvku, která by měla být upravena v závislosti na dlouhodobém škodném průběhu určitých skupin vozidel. To nakonec vyplývá i z druhého zmocnění, které požaduje od Ministerstva financí stanovení druhů vozidel pro účely této denní sazby příspěvku. Obě tato zmocnění jsou provedena v navrhovaném § 2. Třetí zmocnění se týká stanovení výše nákladů České kanceláře pojistitelů, které musí tato kancelář vynaložit s uplatněním a mimosoudním vymáháním práva na příspěvek. Toto zmocnění je provedeno v navrhovaném § 2a. Obsah návrhu vyhlášky je v souladu s tímto zákonem vymezeným rámcem.

C. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie a mezinárodními smlouvami

Vyhláška není transpozicí aktů Evropské unie a není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, zejména se Smlouvou o přistoupení České republiky k Evropské unii nebo s judikaturou Soudního dvora Evropské unie.

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jakož i s obecně uznávanými a dodržovanými zásadami mezinárodního práva.

D. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Historicky se nejedná o nový institut, neboť již zákon č. 81/1935 Sb. z. a n., o jízdě motorovými vozidly, v § 62 stanovil držiteli motorového vozidla, který nesplnil povinnosti k zajištění své odpovědnosti z provozu vozidla, bez ohledu na trestní postih, zaplatit zvláštní příspěvek ve prospěch garančního fondu, a to ve výši úhrnné částky pojistného, které by jinak zaplatil za pojištění za dobu, pro kterou trvalo neplnění dané povinnosti, nejdéle však za dobu tří let. Tento příspěvek byl znovu zaveden poslaneckým návrhem v roce 2008, avšak s ohledem na problémy, které provázely jeho uplatňování ze strany České kanceláře pojistitelů, poslanecká sněmovna tuto právní úpravu v roce 2014 zrušila. K jeho znovuzavedení pak došlo zákonem č. 293/2017 Sb.

K zákonu byla již v době jeho vzniku přijata vyhláška č. 205/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Tato vyhláška byla postupně měněna vyhláškami č. 429/2002 Sb., č. 309/2004 Sb. a č. 186/2008 Sb. K realizaci zmocnění proto byla zvolena novela této vyhlášky.

Nezbytnost přijetí změny vyhlášky č. 205/1999 Sb. vyplývá ze změn zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, jejichž realizace je podmíněna navrhovanou úpravou.

E. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nebude mít finanční dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. V souvislosti s jejím přijetím se též nepředpokládají žádné sociální dopady, dopady na životní prostředí, ani dopady na podnikatelské prostředí.

F. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky.

Navržená úprava má stejné dopady na muže i na ženy, jsou-li osobami povinnými k zaplacení příspěvku.

G. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů. Činnost České kanceláře pojistitelů, jejích zaměstnanců i ostatních osob pro ni činných podléhá povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 127 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

H. Zhodnocení korupčních rizik provedené podle metodiky CIA

Navrhovaná právní úprava nezakládá korupční rizika, nemá dopady na míru korupce a jejím přijetím nehrozí zneužití postavení nebo funkce v politice, veřejné správě a hospodářství k osobnímu prospěchu. Při stanovení výše příspěvku je Česká kancelář pojistitelů povinna postupovat v souladu s navrhovanou vyhláškou a není možné se od tohoto postupu odchýlit na základě správního či tomu podobného uvážení.

I. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Nepředpokládá se žádný dopad navrhované právní úpravy na bezpečnost nebo obranu státu.

J. Shrnutí závěrečné zprávy RIA

1. Název návrhu právního předpisu: Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva financí č. 205/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo financí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte: 1. ledna 2018
Implementace práva EU: NE	
2. Cíl návrhu	
Cílem změny vyhlášky č. 205/1999 Sb., jako prováděcího předpisu k zákonu č. 168/1999 Sb., úprava výše denní sazby příspěvku za nepojištěný provoz vozidla, druhů vozidel pro účely denní sazby příspěvku a výše nákladů České kanceláře pojistitelů spojených s mimosoudním uplatněním práva na příspěvek.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: <i>Ne</i>	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: <i>Ne</i>	
3.3 Dopady na podnikatelské subjekty: <i>Ne</i>	
Negativní pouze v případě neplnění povinností stanovených zákonem, a to ve formě povinnosti zaplatit příspěvek.	
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) <i>Ne</i>	
3.5 Sociální dopady: <i>Ne</i>	
3.6 Dopady na spotřebitele: <i>Ne</i>	
Negativní pouze v případě neplnění povinností stanovených zákonem, a to ve formě povinnosti zaplatit příspěvek.	
3.7 Dopady na životní prostředí: <i>Ne</i>	
3.8 Dopady na ve vztahu k zákazu diskriminace: <i>Ne</i>	
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: <i>Ne</i>	

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I, bodu 1:

K § 2:

V souladu s § 4 odst. 5 zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, se stanoví výše denní sazby příspěvku a druhy vozidel pro účely této denní sazby příspěvku.

Druhy vozidel se stanoví s ohledem na členění vozidel podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, a rizikovost takto rozčleněných druhů vozidel vycházející ze statistiky České kanceláře pojistitelů, která se odráží v podrobnějším členění vozidel podle objemu válců motoru nebo nejvyšší přípustné hmotnosti vozidel.

Výše denní sazby příspěvku je stanovena na úrovni jedenapůlnásobku maximální denní sazby pojistného na tuzemském pojistném trhu. To zabraňuje riziku, že by zaplacení příspěvku bylo u některých pojistníků výhodnější než placení pojistného. Celkový roční výnos by měl pokrývat náklady České kanceláře pojistitelů vynakládané na v daném roce splatné závazky hrazené z garančního fondu za škody způsobené nepojištěným provozem vozidel.

K § 2a:

Výše nákladů souvisejících s mimosoudním uplatněním práva na úhradu příspěvku obsahuje náklady související s interní administrativou při zpracování případu jako např. zpracování údajů, jejich příprava, tisk a distribuce, účetní zpracování, právní posouzení, metodická podpora spolupracujícím externím subjektům atd. Zahrnují také mzdové a další provozní náklady, jakými jsou např. energie či nájem kancelářských prostor, ve vazbě na nezbytná pracovní místa ČKP. K těmto nákladům patří i nezbytné rozšíření IT systémů a jejich následnou údržbu a rozvoj umožňující elektronické zpracování všech fází agendy příspěvku. Tyto náklady jsou účtovány každé osobě povinné k zaplacení příspěvku ve výši 300 Kč.

Při vyčíslení jednotlivých nákladů lze vycházet z předchozích zkušeností, kdy náklady na prvotní obeslání osob lze limitovat částkou 200 Kč na jeden případ, což zahrnuje

- 95 Kč - administrativní a provozní náklady (pronájem prostor, mzdy, energie, apod.),
- 105 Kč - náklady na tisk a distribuci výzev 12 Kč, poštovné na dodejku 53 Kč, následné zpracování písemných reakcí obeslaných 15 Kč, náklady na provoz telefonních linek a call centra 25 Kč.

Náklady spojené s upomínkou k zaplacení příspěvku lze limitovat částkou 92 Kč, což zahrnuje

- 32 Kč - administrativní a provozní náklady,

- 60 Kč - náklady na tisk a distribuci upomínek 4 Kč, poštovné obyčejnou zásilkou 16 Kč, zpracování písemných reakcí obeslaných 15 Kč, úhradu nákladů spojených s provozem telefonních linek call centra 25 Kč.

Náklady na předžalobní upomínku lze limitovat částkou 114 Kč, což zahrnuje

- 32 Kč - - administrativní a provozní náklady,
- 82 Kč - náklady na tisk a distribuci upomínek 4 Kč, poštovné doporučenou zásilkou 38 Kč, zpracování písemných reakcí obeslaných 15 Kč, úhradu nákladů spojených s provozem telefonních linek call centra 25 Kč.

Náklady na prvotní obeslání se týkají 100 % obeslaných osob, náklady upomínky k zaplacení zhruba 60 % osob a náklady předžalobní upomínky asi 40 % osob. Jde o odhad vycházející z předchozí praxe ČKP. Na základě těchto kalkulací a očekávaného využití každé konkrétní fáze vychází částka nákladů mimosoudního uplatnění práva na příspěvek po zaokrouhlení na 300 Kč. Tyto náklady se připočítávají vždy k výši sazby vypočítané s ohledem na druh vozidla a dobu, po kterou bylo provozováno v rozporu se zákonem.

K Čl. I, bodu 2:

Chorvatsko vstoupilo do Evropské unie dnem 1. července 2013. Novelou vyhlášky se tak vypouští název tohoto státu z výčtu států mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor, na jejichž území se vztahuje pojištění odpovědnosti z provozu z vozidla.

K čl. II

Nabytí účinnosti vyhlášky je odvozeno ode dne nabytí účinnosti zákona, tedy počínaje prvním dnem čtvrtého měsíce následujícího po jeho vyhlášení. S ohledem na zveřejnění zákona ve Sbírce zákonů dne 15. září 2017 je tímto dnem 1. leden 2018.